

ΤΑ ΜΑΛΛΙΑ ΤΗΣ

ΝΑΣ βόστρυχος πυκνός τῶν μαλλιῶν της ἔμπρός μου. Τὸν ἔκοψε γιὰ χάρι τῆς ἀγάπης μου καὶ μοῦ τὸν ἔδωσε γιὰ ἀνάμνησι μὲ ἓνα γλυκύπικρο χαμόγελο.

Τὸν ἔχω ἔμπρός μου. Τὸν καμαρώνω. Τὸν πέρνω καὶ τὸν φιλῶ, σὰν νὰ φιλῶ αὐτὴ τὴν ἴδια.

Εἶνε ἡ τρίχης αὐτῆς, ἡ κασιανῆς, ἡ σιλιπνῆς, ἡ μεταξένιες. ποῦ ἔπεφταν ἕως τὴν στήν πλάτης της τῆς γυνῆς, αὐτῆς ποῦ κάθε πρωὶ τὲς χάιδευαν τὰ κάτωσπρα δάκτυλά της, αὐτῆς ποῦ στολίζουν τὸ ὄμορφο κεφάλαιό της, τὸ ἔκφραστο, τὸ γεμάτο ζωὴ καὶ αἴσθημα. Εἶνε ἡ τρίχης αὐτῆς ἓνα κομματάκι ἀπὸ τὸ σῶμά της.

Κρατῶ σφιγτὰ τὰ μαλλιά της, — τὰ βλέπω ἀχόρταστα, τὰ ἀκουμπῶ στὰ χεῖλιά μου μὲ στοργή. Ἕνα μυστικὸ ἄρωμα κλονίζει τὸ κορμί μου. Μιὰ ἐπιθυμία γιγάντια ἀνοίγει τὰ χεῖλιά μου. Ἕνας πόθος ἡδονικὸς θολώνει τὰ μάτια μου. Εἰσπνέω τὴν ἀναπνοή της σὰν φιλῶ τὰ μαλλιά της. Εἶνε κάτι δικό της, εἶνε αὐτὴ ἡ ἴδια.

Ἕνα ροῦζ κορδελλάκι καλλιτεχνικὰ δεμένο, κρατεῖ τῆς τρίχης ἐνωμένες. Ἕτοι μᾶς κρατεῖ ἐνωμένες καὶ τῆς ψυχῆς μας ἓνα ἄορατο κορδελλάκι ροῦζ — ἡ ἀγάπη. Κάθε τρίχα καὶ μιὰ ἀλυσ-

οῖδα τῆς καρδιάς μου. Ἕτοι καὶ ἡ ἀγάπη κρατεῖ σφιγτὰ τῆς ψυχῆς μας ἀγκαλιασμένες, σὰν ἀδελφὲς δίδυμες...

Ἀπόψε θὰ βάλω τὰ μαλλιά της στὸ προσκέφαλό μου. Θὰ ἰδῶ μαζί τους γλυκὰ ὄνειρα, πῶς θάμαστε ἀγκαλιασμένοι σ' ἓνα ἀτέλειωτο φιλὶ ἀγάπης βαθεῖας.

Ὡ τὰ μαλλιά σου! Εὐλογημένα τὰ χεῖρια ποῦ τᾶκουαν. Μοῦ χάρισαν μιὰ μεγάλη εὐτυχία. Τώρα σὲ νοιώθω πειὰ πολὺ δική μου. Μᾶς συνδέει κάτι δικό σου, ποῦ τὸ κρατῶ στὰ χεῖρια μου. Ἡ τρίχης αὐτῆς γίνονται νήματα ζωῆς ποῦ θὰ μᾶς συνδέουν παντοτεινά.

Ὅλες ἡ τρίχης ἡ μιὰ κοντὰ στὴ ἄλλη, ἀχώριστες, συνεστραμμένες εἰς ἓνα κύκλον. Ἕως τώρα ἐστόλιζαν τὸ εὐμορφο κεφάλαιό σου. Τώρα στολίζουν τὴ πονεμένη μου καρδιά. Καὶ ἂν ἄγρια ἡ Μοῖρα θελήσῃ νὰ κόψῃ τὴν ἡγάπη μας, ἡ τρίχης αὐτῆς θὰ γίνουν φεῖδια νὰ τὴν φαρμακώσουν. Καὶ εἴταν ἔλθῃ ἡ ὑστερη σιγμὴ, μαζί μου τὰ μαλλιά σου θὰ πάρω. Θὰ τάχω στὴν αἰώνια νύκτα τοῦ τάφου γιὰ φῶς. Θὰ μοῦ εἶνε ἐλαφρότερο τὸ χῶμα ἀφοῦ καὶ θάχω δικό σου. Ἐκεῖ κανεὶς δὲν θὰ μπόρῃ νὰ μᾶς χωρίσῃ θάχω τὰ μαλλιά σου καὶ θάχω μαζί μου τὸν κόσμον ὅλον.

Ὡ μαλλιά μεταξένια, μαλλιά τῆς ἀγάπης μου. Σὰς φιλῶ καὶ φιλῶ ἐκείνη ποῦ σὰς εἶχε. Σὰς κρατῶ, σὰς σφίγγω. Εἶσθε ἡ ζωὴ μου, ἡ χαρὰ μου!

ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ

ΣΑΙΞΠΗΡ

Ὁ Φόβος, ἡ Ταπείνωσις, ἡ Βία, ἡ Τυραννία, Χρόνια πολλὰ ἄρμενίζοντε σὲ χάλκινη γαλέρα, Καὶ κυβερνοῦν τὰ κύματα μαζί σου, Βρετανία. Μὰ καὶ ἂν περάσουνε καιροί, θὲ νᾶρθῃ κάποια μέρα

Ποῦ σὰν τὴν Νινευὴ καὶ σύ, σὲ δίκαιη ἀγωνία Θὰ βυθιστῇ. Καὶ τότε ἐδῶ, ποῦ λάμπεις, ὡς καὶ πέρα Ποῦ ὁ Γάγγης ὁ χρυσὸς κυλᾷ καὶ ὡς τὴν Ὁκεανία, Κι' ὡς τὰ πελάγη ποῦ σκορπᾷς τώρα χλωμὴ φοβέρα,

Ἄλλο θ' ἀκούγῃ ὄνομα. Μὰ ἡ κυβερνήτρια Μοῖρα Δὲ θέλησεν ἡ λησμονιὰ νὰ καταπιῇ καὶ σένα. Μήτε νὰ χάσῃς τὴ λαμπρὴ βασιλικὴ πορφύρα.

Γιατὶ τοῦ Στράτφορντ τὸ παιδί δική σου ἦτανε γέννα. Γι' αὐτὸ θὲ νὰ λησμονηθῇ τὸ κάθε ἀνόμημά σου, Γι' αὐτὸ θὰ μείνῃ ἀθάνατον, Ἀγγλία, τ' ὄνομά σου.

ΛΕΩΝ. ΠΑΖΕΛΟΣ

Η ΣΦΡΑΓΙΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

Αἱ ἐπίσημοι καὶ ἰδιωτικαὶ σφραγίδες καὶ τὰ ἐμβλήματα ἐν γένει Κρατῶν καὶ ἰδιωτῶν, συμβολικὰ πάντοτε, ὑπῆρξαν διηγετικῶς τὸ ἀντικείμενον μεγάλης μερίμνης, ὅπως εἶνε ὅσον τὸ δυνατόν καλλιτεχνικώτερα καὶ ποιητικώτερα. Παρ' ἡμῖν, ἀπὸ τῶν χρόνων τῆς Ἐπαναστάσεως αἱ πλεῖστοι σφραγίδες εἶνε κακότεχνοι καὶ ἄνευ ἐννοίας. Ἐλάχιστοι εἶναι αἱ ἐξαίρεσεις, αἱ ὁρμολόμεναι εἰς ἐπιτυχεῖς ἐμπνεύσεις. Ἐξαιρετικὸν δὲ μεταξὺ αὐτῶν θέσιν κατέχει ὁ φοῖνιξ τοῦ Καποδιστρίου.

Ὁ Δῆμος Ἀθηναίων ἠθέλησε νὰ ἀντικαταστήσῃ τὴν παλαιὰν σφραγίδα τοῦ διὰ νέου τύπου, ἐξ ἀρχαίου μνημείου, κεφαλῆς Ἀθηνᾶς, ἕνα καθιερωθῇ ὡς σύμβολον τῆς πόλεως ἐπὶ τῶν σφαιρίδων καὶ ἐμβλημάτων τοῦ Δήμου. Καὶ ἀπετάνθη εἰς τὸν ἐγκριτὸν νομισματολόγον κ. Ι. Σβορώνον

πρὸς ὑπιδείξιν τοιούτου τύπου, ὡς τοιοῦτον δ' οὗτος ἐξέλεξε τὴν ἐναντι δημοσιευμένην εἰκόνα περὶ ἧς λέγει ἐν τῇ ἐκθέσει του πρὸς τὸν Δήμαρχον τὰ ἐξῆς: «Ἡ κατ' ἐνώπιον κεφαλὴ τῆς Ἀθηνᾶς τῆς νέας σφραγίδος ἐλήφθη ἐκ περιφήμου χρυσοῦ νομισματοφόρου δίσκου Ἀττικῆς τεχνουργίας, εὐρεθέντος μὲν ἐν Παντικαπαίῳ, ἀρχαίᾳ Ἑλληνικῇ πόλει τῆς νοτίου Ρωσσίας, φυλαττομένου δὲ νῦν ἐν τῷ Αὐτοκρατορικῷ Μουσείῳ *Ermitage* τῆς Πετροπόλεως. Εἰκονίζει δὲ τὴν κεφαλὴν οὐχί, ὡς κοινῶς νομίζεται, τῆς περιφήμου χρυσελεφαντίνης Παρθένου Ἀθηνᾶς τοῦ Φειδίου, τῆς ἐν τῷ σηκῷ τοῦ Παρθενῶνος ἰδρυμένης, ἧς τὸ κράνος ἐκόσμου Σφίγξ, δύο Πήγασοι, δύο Γρύπες καὶ ὀκτὼ κεφαλὰ ἵππων, ἀλλὰ—ὡς δεικνύουσιν ἡ ἐπὶ τοῦ προσώπου αὐτῆς ἐκτραζομένη διὰ τῆς συστολῆς τῶν χειλέων ἰσχυρὰ ὀργή, ἡ ζωηρὰ στροφή τῆς κεφαλῆς καὶ κυρίως ἡ ἀριστερὰ εἰς τὸ βάθος ὑπὲρ καὶ παρὰ τὴν περικεφαλαίαν τῆς Ἀθηνᾶς ἡσυχῶς ἐμφωλεύουσα μεγάλη γλαύξ—τὴν κεφαλὴν τῆς συγχρόνως ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ μεγάλου καλλιτέχνη ποιηθείσης διὰ τὸ ἀνατολικὸν ἀέτωμα τοῦ Παρθενῶνος κολοσιαιᾶς μαρμαρίνης Ἀθηνᾶς Παρθένου τῆς ἐριζούσης, παρὰ τὴν ἱερὰν ἐλαίαν

Ἡ νέα σφραγὶς τοῦ Δήμου Ἀθηναίων

ἐφ' ἧς ἡ Γλαύξ, πρὸς τὸν θαλασσοκράτορα Ποσειδῶνα περὶ τῆς κυριαρχούσης τῆς τότε μὲν Κερωπίας πόλεως, νῦν δὲ Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν καλουμένης.

ΡΑΒΕΝΝΑ *

Συνήθως ὀνομάζουσι τὴν Ραβένναν Πομπηίαν Ἰταλο-Βυζαντινὴν. Οὐδεμία λέξεις ἐκφράζει καλλιτέραν τὸ μοναδικὸν ἐνδιαφέρον ὅπερ ἡ πόλις αὕτη κένετται διὰ τὴν τέχνην καὶ τὴν ἱστορίαν αὐτῆς. Καλλιτέρον ἢ ἐν Ἀνατολῇ, καλλιτέρον ἢ καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀκόμη, καλλιτέρον ἢ ἐν Θεσσαλονίκῃ δύναται τις ἐνταῦθα νὰ μελετήσῃ τὴν Βυζαντινὴν τέχνην τοῦ πέμπτου καὶ ἑκτοῦ αἰῶνος. Καλλιτέρον καὶ τῆς Ρώμης δύναται τις νὰ αἰσθανθῇ καὶ νὰ ἐννοήσῃ τὴν βαθυτάτην ἐπίδρασιν, ἣν ἡ Βυζαντινὴ αὕτη τέχνη ἔσχεν ἐπὶ τῆς Ἰταλίας. Ἀναμφιβόλως ὑπὸ τὸ κῶνιμα διὰ τοῦ ὁποίου οἱ Τούρκοι ἐκάλυψαν τὰς παλαιὰς χριστιανικὰς ἐκκλησίας πολλὰκις ἀξιοσημεῖωτα ἔργα ἐσώθησαν ἐκ τῆς τέχνης ἐκείνης τῶν Μωσαϊκῶν ἐκ τῆς ὁποίας μόνης καὶ νῦν γνωρίζομεν τίς ὑπῆρξε ἡ ζωγραφικὴ κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας τῆς Χριστιανικῆς ἐποχῆς. Ἀλλὰ τὰ ἔργα ταῦτα ἅτινα εἶνε δυσχερὲς νὰ μελετήσῃ τις ἐκ τοῦ πλησίον, καὶ τῶν ὁποίων τὰ πλείεστα βαίνουσιν βραδέως πρὸς τὴν καταστροφὴν δὲν παρουσιάζουσι ὅσον δήποτε καὶ ἂν εἶνε τὸ ἐνδιαφέρον, εἰμὴ μόνον ἐνδείξεις πολὺ ἐλλειπτεῖς καὶ μονομερεῖς περὶ τοῦ χαρακτῆρος τῆς Βυζαντινῆς τέχνης.

Εἰς τὴν Ραβένναν ὁμως συμβαίνει ὅλως τὸ ἐναντίον.

Εἰς οὐδὲν μέρος τοῦ κόσμου εὗρισκε τις συλλογὴν πλουσιότεραν, πλέον συνεχῇ καὶ μεγάλῃ, πλέον ἀκεραίαν, πλέον εὐχερῇ καὶ προσιτὴν, μνημείων τῆς ἐποχῆς αὐτῆς. Ἐπὶ δύο καὶ πλέον αἰῶνας παρετηρήθη ἐκεῖ ἡ ἐξέλιξις τέχνης συνεχοῦς καὶ ἰδιορρυθμίου, ἥτις

ὡς ἐκ τῶν κλίσεων καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῆς ἐφαίνετο ὅτι ἠκολούθει τὴν πρόδον τῆς ἀνατολικῆς τέχνης, τῆς τόσο διαφόρου πρὸς τὴν τέχνην τὴν ἐπικρατοῦσαν τότε ἐν Ρώμῃ. Εἶναι τῇ ἀληθείᾳ δυσχερὲς νὰ παραγνωρίσωμεν τὴν μεγάλῃ καλλιτεχνικὴν ἀξίαν τῶν μωσαϊκῶν ἐκείνων ἐν Ρώμῃ ἅτινα διατηροῦνται εἰς τὴν S. Costanza καὶ τὴν S. Pudenziana, κτίσματα δηλαδὴ τοῦ τετάρτου αἰῶνος. Ἄλλ' εἶναι ἐξ ἄλλου βέβαιον ὅτι ἀπὸ τοῦ τετάρτου μέχρι τοῦ ὀγδοῦ αἰῶνος, ἡ Ρώμη, ἂν καὶ πρωτεύουσα τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου καὶ ἔδρα τῶν Παπῶν, καταπίπτει ὀλίγον καὶ ὀλίγον ἐν Ἰταλίᾳ εἰς τὴν θέσιν ἀπλῆς ἐπαρχιακῆς πόλεως, ἐνῷ τουναντίον εἰς Ραβένναν κατὰ τὸν ἴδιον χρόνον ἐπεκράτει ἡ πολυτέλεια τῶν μεγάλων οἰκοδομῶν. Πλούσιαι ἐκκλησίαι ἀνεγερθεῖσαι ὑπὸ τῆς ματαιοδοξίας τῶν κορυφαίων, θαυμάσιαι κοσμήσεις ἐπεξεργασμέναι ὑπὸ τῶν πλέον ἐπιδεξίων καλλιτεχνῶν, ταῦτα πάντα ἀνυψοῦσι τὴν Ραβένναν. Καὶ καθ' ὃν δὲ χρόνον εἰς τὴν Ποντιφικὴν περιοχὴν ἡ Βυζαντινὴ ἐπίδρασις ὀλιγότερον εἰσέδνε εἰς τὰς Ρωμαϊκὰς παραδόσεις, εἰς τὴν Ραβένναν τουναντίον, ἐνωρίς συνδεθεῖσαν διὰ στεργῶν δεσμῶν μετὰ τοῦ Βυζαντίου καὶ γονομένην τὸ κέντρον τῆς Αὐτοκρατορικῆς διοικήσεως, ἡ ἀνατολικὴ τέχνη τοῦ Βυζαντίου ἠκμᾶσεν ἐν ὅλῃ αὐτῇ τῇ μεγαλοπρεπείᾳ καὶ τῇ λαμπρότητι. Καὶ οὐδὲν μέρος τοῦ κόσμου δύναται νὰ παρουσιάσῃ ὅπως ἡ Ραβέννα, εἰς τὰς λεπτομερεῖας τῆς τέχνης τῶν Μωσαϊκῶν τόσο ἐιδικότητα καὶ τόσο ἐν μεγαλοφυΐᾳ. Ἡ θαυμασία σύνθεσις τῶν χρωμάτων ἅτινα μετεχειρίζοντο οἱ καλλιτέχνη ἐκεῖνοι, ἡ δεξιότης μεθ' ἧς συνήρμοζον τὰς μικρὰς πλάκας τῶν χρωματιστῶν ὕλων,

*) Συνέχεια.